

מרכז תורני ללימוד פנימיות
התורה והחסידות
לאורו של האדמו"ר י-ם
מוהר"ר שלום ספרין זצוק"ל

מאורות שלום

שבת קודש פרשת וישלח | ט"ז כסלו התשס"ט | גיליון מספר 222 | שנה חמישית

מאורות הפרשה "פכים קטנים"

כתב הרמב"ם באגרת תימן: "ומפני שיחד אותנו הבורא במצותיו וחוקותיו והתבארה מעלתנו על זולתנו וכו' קנאונו (שנאונו) עובדי ע"ז כולם על דתנו קנאה גדולה וכו', ורצונם להלחם בה' ולעשות מריבה עמו, ואלקים הוא, ומי ירב לו"? וע"כ נלחמים אומה"ע נגד אותה אומה המייצגת את אלקים בעולם, כמ"ש הנביא ישעיהו "ואתם עדי נאום ה' ואני אל". ואמרו חז"ל: אם אתם עדי אני א-ל, ואם אין אתם עדי, כביכול אינני אלקים".

במסכת חולין (צא, א) מובאת דרשת ר' אלעזר על הכתוב 'וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר' (בראשית לב, כה), וזו לשונה: "וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבָדוֹ, אמר רבי אלעזר: שנשתייר על פכין קטנים, מכאן לצדיקים שחביב עליהם ממונם יותר מגופם וכל כך למה, לפי שאין פושטין ידיהן בגזל". ולכאורה קשה דרשה זו להבנה, שהרי בסוגייה במסכת חולין (דף י, א) מבואר שצריך להחמיר ולחשוש גם לספק של סכנה; ואם כך כשם שהצדיקים צריכים להחמיר ולחוש לספק גזל כך צריכים הצדיקים להחמיר גם בספק סכנה, ומדוע יעקב סיכן עצמו עבור אותם "פכין קטנים"? אלא שהתנהגות תמוהה זו של יעקב אבינו באה להעמידנו על טעות הרווחת בדורנו שרק הדברים הגדולים העוצמתיים שהאדם עושה בעבודת ה', הם בעלי משמעות. יש מי שחושב שרק תעניות וסיגופים, אמירת תהילים כל היום, טבילות וגלגולי שלג, הם אלו המקרבים את האדם אל ה' יתברך, ואילו המעשים "הקטנים" הם בחינת "פכים קטנים", שאין להם ערך ממשי ערכי ומוסרי, אינם רצויים לפני המקום ב"ה.

שרו של עשיו, הוא זה המייצג את הרע, יצה"ר וחבר מרעיו, יעשו הכל על מנת להכריע את האדם תחת עול קבלת הנהגות שאינם ראויים לו ואינם שייכות כלל לרצון ה' על מנת להציג בפניו מיצג שווא, ועד שיבחין בכך, יחלש כוחו תקוותו ואמונתו "תוחלת ממושכה מחלה לב", ומצפה הוא לעלייה בקודש, לראות שרפים ומלאכים ושעבודת ה' שלו תהיה "כברק חיצו" ויראה מראות אלקים ולא כך הוא. אשר על כן צריך האדם לדעת שיש להיאבק "על פכים קטנים" דווקא, ושם "וירא כי לא יכל לו", כי זו עבודת ה' האמיתית, להיות סוללים דרך בעולם הגשמי, ולהבין כי דמיונות שווא הם מיד שרו של עשיו, והמאבק ושורשו מתגלה "עד עלות השחר", במכוון כמספר הפסוק "קולי אל הוי"ה אָזַעַק קולי אל הוי"ה אֶתְחַנֵּן" – ואע"פ שיהא ניזוק "בכף ירכו" שהרי חלה בדמיונות, יתברך בכל מילי דמיטב – וברכה זו שבאה מיד הקטגור תצילו מליפול ברשתו שוב, אם לא יפנה שוב לדמיון ולהבל.

נר ה' נשמת אדם
העלון יוצא לעילוי נשמת
חיילי צה"ל שמסרו נפשם על קידוש ה'
ולעילוי נשמת בכה אליאן בת אהרון לוי ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום
קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100
העורך: בן ישי עוזיהו
כתובת אתר אינטרנט <http://www.ohrshalom.net>
כתובת דואר אלקטרוני info@ohrshalom.net

מאורות המשל והנמשל

וישלח יעקב מלאכים בוא וראה מה כתיב למעלה מן הענין (שם לב) ויאמר יעקב כאשר ראם כמה היה מחנה אלהים שני אלפים רבוא ממלאכי השרת שנאמר (תהלים סח) רכב אלהים רבותים אלפי שגן ה' בם סיני בקודש ויקרא שם המקום ההוא מחנים שתי מחנות למה מלמד שנתנו לו ליעקב ארבעת אלפים רבוא מלאכי השרת ונדמו לחיילות של מלך מהן לובשי ברזל ומהן רוכבי סוסים ומהן יושבי קרנות פגע בלובשי ברזל אמר להם משל מי אתם אמרו לו של יעקב פגע ברוכבי סוסים אמר להם משל מי אתם אמרו לו של יעקב פגע ביושבי קרנות אמר להם משל מי אתם אמרו לו של יעקב שנא' מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי ואף יעקב היה מזכיר לעשו שמו של הקדוש ברוך הוא ליראו ולבהלו שנא' כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים משל הוא הדבר דומה לאחד שיזמן את חברו לסעודה והכיר בו שהיה מבקש להרגו אמר דומה טעם תבשיל זה כטעם אותו תבשיל שטעמתי בבית המלך אמר ידע ביה מלכא מסתפי ולא קטליה אף כך יעקב כיון שאמר לעשו כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים אמר עשו הרשע הגיעו הקב"ה לכבוד הזה שוב איני יכול לו:

מאורות פרי חיים

"ויזרח לו השמש" – מצאנו במדרש פליאה, מלמד ששמרו האבות על השבת. וקשה – מדוע נאמר "לו", אלא לבאר כדברי אורח חיים הק', שהנה במעשה בראשית נאמר "כי ששת ימים" והיה לכתוב "בששת", אלא שהקב"ה ברא את העולם רק לששה ימים, והקב"ה נתן כוח וסגולה לשבת שע"י שמירתה מתקיימים ששת הימים הבאים אחריה, ואמר זקני רבי אלכסנדר סנדר זיע"א, שהוא הנאמר "לו" כי על ידי שמירת השבת יש לו חלק בעולם, שהרי העולם חב לו את המשכיותו, ועל כן אמרה התורה "ויזרח לו השמש", לו בעבורו ובזכותו.

מאורות הסיפור החסידי

הולך בתום ילך בטח ישבו בני החבורה ושוחחו בענין "הולך בתום ישב בטח". לפתע התעורר אחד היושבים, שהיה מוכר כאיש עסקים ועתיר נכסים, אך בניגוד לרוב הסוחרים לא הרעיש מעולם ולא התרברב. שתקן מופלג וצנוע. פתח ואמר: רבותי, לא צעיר אנכי לימים, רוב שנותי כבר מאחורי, ואלה היו שנים שבעי נסיון חיים. יורשה לי, לכן, לספר בנקודה זו לקח מאלף מנסיונות מוכחים, אשר חזיתי וחוויתי בחיי כמעט בכל יום ויום. בעצם אין זה סוד, הוסיף בכעין התנצלות, ולא אחדש כמעט מאומה אם אגלה לכם, אשר את כל הדיבורים הקדושים שאתם חוזרים עכשיו ראיתי אני במציאות של החיים יום אחרי יום. דהיינו: שהקב"ה בעצם מוביל את האדם תמיד בדרך טובה מאד, דואג לו לכל צרכיו ממש, ואין לנו צורך להוסיף מאומה על מה שהוא עושה עבורנו. עלינו רק להיות "ממושמים", "ללכת בתלם", בדרך שהוא מוביל אותנו, ו"כל השומע לי אינו מפסיד". המסובים המופתעים נמשכו אל דבריו. מבלי משים קרב גופם אל השלחן, ראשיהם נטו יותר אל עבר המספר, ואת אזניהם שמו כאפרכסות. האיש עשה אתנחתא לרגע ונשם עמוקות. ניכר היה עליו שהדברים שהיו חבויים זה-כמה בעמקי לבו גאו עכשיו ועלו למעלה. פתח ר' בנימין אריה מהודאהו וסיפר: "בימי האימים והצרות, כשהגיעו הרוצחים הגרמנים ימח שמם להונגריה, גויסו רבים מיהודי עירנו לצבא ההונגרי. באמצע הלילה נכנסו חיילים אל הבית שלנו ודרשו במפגיע שאבא ז"ל, ר' פישל גולדשטיין, ילך עמם אל הקרקטין, לא נתנוהו אפילו להיפרד מילדיו ומאשתו. רק משפט אחד הספיק אבא להגיד לנו טרם הלך: "היום כאשר כולנו במצב סכנה, ואין מי יודע מה טוב יותר עבורו, לא כדאי שאדם יבחר לעצמו את גורלו, רק ילך להיכן שילוכיחו מן השמים ויקיים בנפשו "נפלה נא ביד ה' כי רבים רחמיו" יהודי העיירה הנותרים השתדלו והתאמצו בטכסיסים שונים להימלט מפני הרעה. את הילדים הסתירו בתורת פועלים אצל אחדים מאיכרי הסביבה, שהסכימו להעסיקם ולהחביאם, והיו מעטים שהוצנעו במנזרים. אנכי, המספר, וששת אחי בלווי אמנו אל המקום בו נימסר ליד הגוי שאצלו נתחבא עד יעבור זעם ונעזור לו בעבודה חקלאית בשדה או בגינה", "באותה שעה עמדו שם יהודים רבים, מבוגרים וילדים, שחיפשו ג"כ פתח הצלה. אני ואחי עמדנו ביניהם וחיכנו. והנה הגיע גוי אחד אוסטרי, ששערות ראשו סדורות וזקנו מגודל ונאה, עושה רושם כאיש דת ואדם הגון. הוא חיפש ידיים עובדות ולכן רצתה אבא ללכת אליו. אני בזכרי את דברי אבא נתקפתי בחרדה, ומשכתי אותה במעיל שלה בבכיה, זעקתי: "אבא אמר לא לבחור!" ואכן, בגללי נשארה אבא על עמדה, ולבסוף צורפנו לקבוצה אחרת. אבא חזרה הביתה לחפש מקום מחבוא בשביל עצמה. אבא חזרה הביתה עם מספר חדשים אצל כפרי יערן. כה חלפו עלינו הימים עד שהגיעה בשורת השחרור. כשהשתחררנו, פנינו לראות מה שלום מכרינו שבקבוצה הקרובה, זו הקבוצה שהיתה תחת פיקוחו של הגוי האוסטרי, ואשר היו שרויים במרחק לא רב מאיתנו. והנה, כשהתקרבנו גול לעינינו מחזה איום. כולם היו שרועים על האדמה כשהם הרוגים. מה קרה? ברגע שנודע לו על השחרור, פקד הגוי עליהם לשכב ארצה, ורצח בדם קר את כולם ביריות אקדח עד האחרון. אנחנו בחסדי ה' ניצלנו. בשבת אחרי הצהריים חזרנו לביתנו ומצאנו את אבא יושב לבדו ומזמר "בני היכלא". לבדו ישב. אולם הנה התקבצו ובאו הביתה כל שבעת ילדיו, אחד מהם לא נעדר "... מאז נקבע בלבי הדבר כדרך חיים: לא לבחור! כי אם להיכן שה' מוליך אותי - הנני הולך! מעולם לא ביקשתי מה שקוראים "פרוטקציה" בלע"ז, אף פעם לא חיפשתי רופא יותר טוב, ואפילו בעיני שידוכים של צאצאי, הריני נוהג בדרך זו. עינים נעשו לי דבריהם ז"ל (יומא לח.): "בשמך יקראוך, ובמקומך יושביך, ומשלך יתנו לך". רק להיכן שקוראים לי אני הולך, ונזהר מאד לא לפנות למקום אחר, ולא ללכת מבלי שיקרה ה' לפני. אינני אף להעשיר, אינני חושש אף פעם שמא מישהו יקדמני או יחטוף לי, וב"ה הצלחתי בכל עיני - הלא עיניכם הרואות..." סיים ר' בנימין אריה וחזר לשתיקתו. "מסוד שיח חסידים"

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמות וברכות.

ליצירת קשר - בית המדרש אור שלום - ת.ד. 88 מיקוד 90100

קרית ארבע מיקוד 90100

<http://www.ohrshalom.net>
info@ohrshalom.net

כתובת אתר אינטרנט
כתובת דואר אלקטרוני